Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2025)0104

2024 m. metinis pranešimas dėl konkurencijos politikos

2025 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Konkurencijos politikos. 2024 m. metinė ataskaita (2024/2079(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 101–109 straipsnius,

– atsižvelgdamas į 2024 m. liepos 18 d. Ursulos von der Leyen leidinį „Europos pasirinkimas. 2024–2029 m. kadencijos Europos Komisijos politinės gairės“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 18 d. Enrico Lettos pranešimą „Daug daugiau nei rinka“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. spalio 23 d. Europos Audito Rūmų specialiąją ataskaitą Nr. 21/2024 „Valstybės pagalba krizės metu. Greita reakcija, tačiau yra Komisijos vykdomos stebėsenos trūkumų ir ES pramonės politikos tikslų rėmimo sistemos nenuoseklumų“,

– atsižvelgdamas į 2004 m. sausio 20 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 139/2004 dėl koncentracijų tarp įmonių kontrolės (EB susijungimų reglamentas)[1],

– atsižvelgdamas į SESV 11 straipsnį, kuriuo, siekiant skatinti darnų vystymąsi, įpareigojama integruoti aplinkos apsaugos reikalavimus formuojant ir įgyvendinant visų sričių ES politiką ir veiklą,

– atsižvelgdamas į 2022 m. balandžio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo (ES) 2022/591 dėl bendrosios Sąjungos

[1] OL L 024, 2004 1 29, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj.

aplinkosaugos veiksmų programos iki 2030 m.[1] 3 straipsnį, kuriame nustatyta, kad reikia nedelsiant laipsniškai panaikinti aplinkai kenksmingas subsidijas, visų pirma subsidijas iškastiniam kurui,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 3 d. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-611/22 P (*Illumina prieš Komisiją*)[2], 2024 m. rugsėjo 10 d. sprendimą byloje C-465/20 P (*Europos Komisija prieš Airiją ir kt.*)[3] ir 2024 m. rugsėjo 10 d. sprendimą byloje C-48/22 P (*„Google“ ir „Alphabet“ prieš Komisiją*)[4],

– atsižvelgdamas į 2024 m. birželio mėn. Komisijos ataskaitą „Konkurencijos apsauga kintančiame pasaulyje. Konkurencijos raida ES per pastaruosius 25 metus“,

– atsižvelgdamas į 2024 m. lapkričio mėn. Struktūrinės ir sanglaudos politikos teminio skyriaus tyrimą „Prekiautojų biržos prekėmis vaidmuo formuojant žemės ūkio rinkas“,

– atsižvelgdamas į 2023 m. gruodžio 20 d. Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos ataskaitą „KRA rinkos dalių ataskaita. 2023 m. leidimas“,

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto pranešimą (A10-0071/2025),

A. kadangi dėl dabartinių sudėtingų ekonominių, klimato ir geopolitinių aplinkybių, pasižyminčių netikrumu ir nenuspėjamumu, į Europos konkurencingumą reikia pažvelgti naujai ir parengti konkrečias strategijas ekonomikos augimui skatinti;

B. kadangi tinkamas ES konkurencijos politikos sistemos vykdymo užtikrinimas sudaro sąlygas mažinti kainas, gerinti kokybę, plėsti pasirinkimą vartotojams, sparčiau diegti inovacijas ir kurti teisingesnę bei atsparesnę ekonomiką, taip pat apsaugoti veiklos vykdytojų patekimo į vidaus rinką sąlygas, kovoti su piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi, monopolijomis ir praktika, iškraipančia vidaus rinką;

C. kadangi Draghi pranešime pabrėžiama, jog ES turi plačią ir diversifikuotą pramoninių inovacijų bazę ir didelį santykinį

---

1 OL L 114, 2022 4 12, p. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

2 2024 m. rugsėjo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Illumina* prieš *Komisiją*, C-611/22 P, ECLI:EU:C:2024:677.

3 2024 m. rugsėjo 10 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Europos Komisija* prieš *Airiją ir kt.*, C-465/20 P, ECLI:EU:C:2024:724.

4 2024 m. rugsėjo 10 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Google LLC ir Alphabet Inc.* prieš *Komisiją*, C-48/22 P, CLI:EU:C:2024:726.

pranašumą žaliųjų technologijų srityje, tačiau siekiant išlaikyti šį pranašumą reikia nuolatinių pastangų; kadangi šiomis aplinkybėmis labai svarbu į konkurencijos politiką įtraukti klimato ir aplinkos apsaugos aspektus; kadangi Lettos pranešime teigiama, jog nepakankama ES integracija finansų, energetikos ir elektroninių ryšių sektoriuose yra pagrindinė mažėjančio Europos konkurencingumo priežastis;

D. kadangi ES konkurencijos politika galėtų padėti didinti vidaus rinkos atsparumą, taip pat pasiekti Europos žaliojo kurso, 2030 m. skaitmeninės politikos kelrodžio ir konkurencingumo kelrodžio tikslus, o tam būtini tarptautiniai mainai ir bendradarbiavimas;

E. kadangi Komisija ir nacionalinės konkurencijos institucijos turi veikti nešališkai ir objektyviai, kad būtų išsaugotas ES konkurencijos politikos patikimumas; kadangi nacionalinių konkurencijos institucijų politinė nepriklausomybė yra itin svarbi užtikrinant konkurencijos politikos nešališkumą ir patikimumą;

Bendrosios pastabos

1. laikosi nuomonės, kad ES konkurencijos teisės aktais siekiama apsaugoti nuo pernelyg didelės koncentracijos ir įtakos rinkoje kaupimosi, ir dar kartą patvirtina konkurencijos politikos vaidmenį skatinant veiksmingumą, inovacijas ir ekonomikos augimą, sudarant vienodas sąlygas ir apsaugant vartotojus, užtikrinant, kad rinkos išliktų konkurencingos, veiksmingos, dinamiškos ir inovatyvios, teikiančios kokybiškus produktus ir paslaugas sąžiningomis kainomis ir užtikrinančios didesnį pasirinkimą;

2. pakartoja, kad konkurencijos politika turėtų padėti vykdyti visų ES politikos sričių politiką, visų pirma tvarumo, energijos, gynybos ir skaitmeninimo srityse; palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą parengti naują valstybės pagalbos sistemą, kuri papildytų švarios pramonės kursą, siekiant užtikrinti konkurencingumą sutelkiant būtiną viešąją paramą energetikos pertvarkai, kad būtų sumažinta ES pramonės priklausomybė nuo iškastinio kuro, sykiu užtikrinant, kad tai nestabdys inovacijų, nedidins kainų ir nemažins vidaus rinkos konkurencingumo; pakartoja, kad valstybės pagalba neturi iškraipyti sąžiningos ir veiksmingos konkurencijos;

3. pabrėžia, kad ES bendrosios rinkos pasaulinę galią ir svarbą lemia ne tik jos vidaus ir išorės konkurencingumas, bet ir gebėjimas nustatyti bendrus socialinius standartus bei užtikrinti teritorinę sanglaudą; pažymi, kad politikos formuotojai turėtų taip pat tinkamai atsižvelgti į tarptautinio reguliavimo ir rinkos pokyčius, ir ragina Komisiją siekti nuolatinio dialogo ir bendradarbiavimo tarptautiniu lygmeniu, be kita ko, sudarant antrosios kartos bendradarbiavimo susitarimus, kuriais būtų sudarytos sąlygos konkurencijos institucijoms veiksmingiau keistis informacija, ir visame pasaulyje plėtoti įtaką konkurencijos

politikai; pabrėžia Europos konkurencijos tinklo (EKT) svarbą ir ragina Komisiją teikti pirmenybę nuolatiniam konstruktyviam dialogui ir bendradarbiavimui šiuo klausimu tarptautiniu lygmeniu; ragina koordinuoti nacionalinių konkurencijos institucijų veiklą, kad būtų užtikrintas vienodas konkurencijos taisyklių taikymas, ir pabrėžia, kad būtina stiprinti antimonopolinių ir kitų sektorių reguliavimo institucijų bendradarbiavimą;

Konkurencinga Sąjunga

4. remia Komisijos įsipareigojimą investuoti į tvarų konkurencingumą; palankiai vertina tai, kad Draghi pranešime pagrindinis dėmesys skiriamas inovacijoms, investicijoms, rinkos integracijai, priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui ir atsparumui, o Lettos pranešime – integracijai, savarankiškumui ir solidarumui; ragina vykdyti politiką, kuria skatinamos inovacijos, konkurencingumas ir tvarus bei integracinis augimas;

5. pabrėžia, kad siekiant padidinti konkurencingumą reikalinga koordinuota, tikslinė ir tikrai europietiška pramonės politika; pažymi, kad tai nereiškia, jog reikia siekti dominuojančios padėties rinkoje ar piktnaudžiauti ja, lemti kainų iškraipymo ar ekonominio neveiksmingumo, ir pabrėžia veiksmingų susijungimų kontrolės procedūrų poreikį;

6. mano, kad visa suteikta valstybės pagalba turi atitikti ES politikos tikslus; atkreipia dėmesį į Komisijos ketinimą pateikti gaires dėl valstybės pagalbos suderinamumo su inovacijų, klimato ir ekonominio saugumo aspektais, taip pat į jos veiksmus, kuriais siekiama sumažinti ir laipsniškai panaikinti subsidijas iškastiniam kurui pagal švarios pramonės kursą, ir ragina valstybes nares apsvarstyti galimybę nustatyti papildomas valstybės pagalbos gavimo sąlygas; ragina uždrausti įmonėms, įsteigtoms mokesčių rojuose už ES ribų, gauti valstybės pagalbą; ragina Komisiją išsiaiškinti, ar lėšų susigrąžinimo mechanizmai tinkamai suderinti;

7. atkreipia dėmesį į Komisijos ataskaitą, kurioje teigiama, kad rinkos koncentracija, antkainiai ir pelnas per pastaruosius 25 metus didėjo, tačiau pramonės dinamiškumas mažėjo, nepaisant aktyvaus konkurencijos teisės vykdymo užtikrinimo; taip pat atkreipia dėmesį į tai, kad buvo išsiaiškinta, jog šį antkainių didėjimą lėmė rinkos dalies perskyrimas didžiausioms įmonėms; taip pat pažymi, kad silpna konkurencija turėjo didelį neigiamą poveikį vartotojams, perkamajai galiai, ES įmonių konkurencingumui ir bendram ekonomikos augimui; primena, kad įgyvendinant konkurencijos teisės aktus daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama atviroms, konkurencingoms rinkoms, kuriose netaikoma antikonkurencinė praktika, užtikrinti;

8. atkreipia dėmesį į tai, kad valstybės pagalba vis dažniau naudojama pramonės politikos tikslams remti; primena, kad tokia pagalba, kokią

leidžiama teikti pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, neturi daryti neigiamo poveikio prekybos sąlygoms ar bendram interesui; atkreipia dėmesį į skirtingus valstybių narių fiskalinius pajėgumus ir įspėja, kad suskaidyta valstybės pagalba sukuria nevienodas sąlygas; ragina Komisiją stebėti šį poveikį ir užtikrinti bendrosios rinkos vientisumą, o tai galima padaryti taikant bendrą Europos pramonės politikos finansavimo priemonę, pvz., Europos konkurencingumo fondą, kaip savo politinėse gairėse pasiūlė Komisijos pirmininkė U. von der Leyen; ragina Komisiją ir valstybes nares nekonkuruoti teikiant subsidijas, kurios tik didina rinkos iškraipymus, ypač kai finansuojamos prastai dirbančios įmonės; daro išvadą, kad laikinos valstybės pagalbos sistemos nesugebėjo užkirsti kelio tolesniam rinkos skaidymui, ir pažymi, kad 77 proc. valstybės pagalbos, apie kurią pranešta, suteikta vos dviejose valstybėse narėse; ragina griežčiau stebėti, kaip pranešama apie valstybės pagalbą, ir gerinti valstybės pagalbos ataskaitų teikimą bei skaidrumą, atsižvelgiant į Europos Audito Rūmų rekomendacijas;

9. pabrėžia bendriems Europos interesams svarbių projektų (BEISP) svarbą ES finansuojant tarpvalstybinį aspektą turinčius projektus; pabrėžia, kad BEISP turėtų turėti tikrą ES pridėtinę vertę, kitaip tariant, jie turi turėti teigiamą poveikį daugiau nei vienai valstybei narei; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad visi pranešimai dėl valstybės pagalbos būtų pateikti ne vėliau kaip per šešis mėnesius;

10. atkreipia dėmesį į Draghi pranešime pateiktą vertinimą, kad siekiant apsaugoti ES konkurencingumą reikia papildomų 800 mlrd. EUR per metus; šiame kontekste pripažįsta viešųjų ir privačiųjų investicijų svarbą; pabrėžia, kad ES biudžetas turi būti tinkamai parengtas šiam tikslui; mano, kad siekiant sutelkti privačiąsias investicijas, mažinti vidaus rinkos susiskaidymą ir remti ES pramonės strategiją, labai svarbu baigti kurti Europos santaupų ir investicijų sąjungą; pripažįsta, kad reikia skubiai vykdyti reformas ir veiksmingai įgyvendinti veiksmus trimis Draghi pranešime nurodytomis veiklos kryptimis: i) atotrūkio nuo JAV ir Kinijos inovacijų srityje mažinimo; ii) bendros priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir konkurencingumo plano, kuriuo siekiama paspartinti energetikos pertvarką ir sumažinti energijos sąnaudas, įgyvendinimo; ir iii) saugumo didinimo bei priklausomybės mažinimo;

11. palankiai vertina vienodų sąlygų Europos rinkose ir Europos bendrovių bei jų darbuotojų apsaugą, kurią suteikia antidempingo priemonės, koreguojančios užsienio valstybių pagalbos iškraipomąjį poveikį; ragina Komisiją skubiai pasinaudoti turimomis prekybos priemonėmis, susijusiomis su viešuoju pirkimu ir užsienio subsidijomis, siekiant užkirsti kelią nesąžiningai konkurencijai vidaus rinkoje;

Vykdymo užtikrinimo prioritetai

12. pastebi verslo praktikos pokyčių ir atkreipia dėmesį į tai, kad sumažėjo kartelių atvejų; vis dėlto įspėja, kad atsiranda naujų žalingo elgesio formų, pvz., tylių susitarimų ir algoritminių susitarimų, ir pabrėžia, kad reikia priderinti vykdymo užtikrinimo prioritetus prie šios kintančios aplinkos;

13. palankiai vertina Draghi pranešime pateiktą pasiūlymą dėl naujos konkurencijos priemonės, kaip lanksčios rinkos tyrimo priemonės, skirtos struktūrinėms konkurencijos problemoms, kurios nėra antikonkurencinių susitarimų ar piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi pasekmė, spręsti, ir visos rinkos mastu nustatyti į ateitį orientuotas struktūrines ar elgesio taisomąsias priemones, be kita ko, mažinant patekimo į rinką kliūtis konkurentams, siekiant didinti konkurencingumą, skatinti inovacijas ir apsaugoti pažeidžiamus vartotojus; ragina Komisiją išanalizuoti, kaip ši priemonė papildytų esamą sektorių tyrimų sistemą;

14. primena, kad pagal Sutartį Komisija turi įgaliojimus spręsti išnaudotojiško piktnaudžiavimo problemą;

15. pripažįsta, kad yra nustatytas struktūrinių taisomųjų priemonių, skirtų kovai su piktnaudžiavimu dominuojančia padėtimi rinkoje, teisinis pagrindas; supranta, kad ES konkurencijos taisyklėse nustatyta, jog struktūrinės taisomosios priemonės turėtų būti taikomos tik kraštutiniu atveju, jei paaiškėja, kad elgesio taisomosios priemonės yra neveiksmingos, tačiau sykiu apgailestauja dėl Komisijos nenoro spręsti dominavimo rinkoje problemą taikant struktūrines taisomąsias priemones; pakartoja savo raginimą geriau naudotis struktūrinėmis taisomosiomis priemonėmis ir nebeteikti pirmenybės elgesio taisomosioms priemonėms ir ragina toliau dėti pastangas prireikus stiprinti jų taikymą; ragina Komisiją plačiau taikyti laikinąsias priemones, kad būtų sustabdyta bet kokia praktika, galinti daryti didelę žalą konkurencijai, visų pirma kiek tai susiję su dinamiškomis ir sparčiai besivystančiomis rinkomis, pvz., skaitmeninėmis rinkomis;

16. palankiai vertina tai, kad 2024–2029 m. kadencijos Komisija pirmenybę teikia būstui; ragina Komisiją įvertinti, kokį poveikį ES konkurencijos principai daro visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimui; ragina Komisiją įvertinti padėtį visuotinės svarbos socialinių paslaugų srityje ir BEISP išimtį įperkamam būstui;

17. pabrėžia, kad valstybės pagalba yra svarbi priemonė ekonominiam atotrūkiui tarp labiausiai išsivysčiusių ES regionų ir salų teritorijų, vidaus teritorijų, atokiausiųjų regionų ir ekonominio nuosmukio paveiktų teritorijų, mažinti; primena, kad leidimas teikti valstybės pagalbą VESP srityje tebėra labai svarbus šių teritorijų išlikimui, visų pirma teikiant valstybės paramą, skirtą susisiekimo ir kitoms pagrindinėms paslaugoms bendruomenėse, gyvenančiose izoliuotuose, atokiuose ar periferiniuose Sąjungos regionuose; ragina

Komisiją išnagrinėti tolesnio lankstumo teikiant finansavimą šiems regionams galimybes;

18. atkreipia dėmesį į neseniai priimtą Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą, kuriame konstatuojama, kad viena valstybė narė neperkėlė EKT+ direktyvos į nacionalinę teisę; pabrėžia visiško EKT+ direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę svarbą; ragina visas valstybes nares užtikrinti tinkamą šios direktyvos įgyvendinimą;

Susijungimai ir antimonopolinė politika

19. susirūpinęs atkreipia dėmesį į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo pateiktą EB susijungimų reglamento 22 straipsnio aiškinimą byloje C-611/22 P (*Illumina* prieš *Komisiją*), kuriuo panaikinamas Komisijos sprendimas priimti prašymus patikrinti sandorius, apie kuriuos nereikia pranešti; pripažįsta, kad pagal EB susijungimų reglamentą Komisijai nėra suteikiama pakankamai priemonių destrukcinių įsigijimų problemai spręsti; yra tvirtai įsitikinęs, kad dėl susijungimų sprendimų poveikio vidaus rinkai į EB susijungimų reglamentą tikslinga įtraukti bendrosios rinkos teisinį pagrindą, kad būtų visapusiškai įtraukti teisės aktų leidėjai, panašiai kaip ir Skaitmeninių rinkų akto (SRA) atveju; ragina Komisiją reikalauti valstybių narių, kurios turi atitinkamą kompetenciją arba teigia ją turinčios, išnagrinėti galimus destrukcinius įsigijimus, vadovaujantis savo nacionaliniais susijungimų kontrolės įstatymais, ir toliau teikti prašymus tikrinti tuos susitarimus pagal EB susijungimų reglamento 22 straipsnį; ragina Komisiją išnagrinėti galimybę persvarstyti EB susijungimų reglamentą, kad būtų galima nagrinėti susijungimus, kurie nesiekia nustatytų ES ar nacionalinių ribų, neatsižvelgiant į tai, koks jų veiklos sektorius;

20. pažymi, kad nuo 2004 m., kai įsigaliojo EB susijungimų reglamentas, Komisija užblokavo arba atlikusi tyrimą nutraukė 0,7 proc. susijungimų, apie kuriuos pranešta;

21. pažymi, kad vien tik EB susijungimų reglamente nustatytų apyvartos ribų gali nepakakti visiems atvejams, kuriuos turėtų peržiūrėti konkurencijos institucijos, nustatyti; atkreipia dėmesį į praktiką, kurią dominuojančios įmonės naudoja siekdamos išvengti oficialių tyrimų, pvz., vis dažnesnį partnerysčių naudojimą dirbtinio intelekto sektoriuje, o tai irgi rodo, kad ES susijungimų reglamentą būtina persvarstyti;

22. palankiai vertina Draghi pranešime pateiktą pasiūlymą dėl „inovacijų gynybos“ tais atvejais, kai susijungimas padidina gebėjimą ir paskatas diegti inovacijas, ir ragina Komisiją išanalizuoti ir toliau plėtoti šią koncepciją; taip pat ragina atsižvelgti į viešojo intereso klausimus, pavyzdžiui, į poveikį darbuotojams;

23. prašo Komisijos nustatyti nacionalines kliūtis, kurios gali trukdyti analizuojant susijungimus ES rinką laikyti svarbia rinka; ragina Komisiją pateikti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl šių kliūčių pašalinimo; pažymi, kad sprendžiant dėl atitinkamos rinkos apibrėžties konkurencijos ir įmonių susijungimo kontrolės atvejais būtina atidžiai išanalizuoti tarptautinės aplinkos poreikius; ragina Komisiją prireikus laikytis į ateitį orientuoto požiūrio į konsolidavimą ES, kaip siūloma ir Draghi ir Lettos pranešimuose, atsižvelgiant į strateginę masto ir palankių investavimo sąlygų tam tikruose sektoriuose svarbą ir poveikį konkurencijai skatinant inovacijas ir ilgalaikę konkurenciją;

24. ragina atnaujinti susijungimų vertinimo sistemas, kad jos atspindėtų skaitmeninės ekonomikos realijas, kai įtaka rinkoje gali būti daroma ne tik tradiciškai užimant rinkos dalį aiškiai apibrėžtose rinkose; pritaria tam, kad būtų kuriama pažangaus pobūdžio metodika, skirta duomenimis grindžiamo dominavimo ir tinklo poveikiui analizuoti, pabrėžiant lemiamą vartotojų pasirinkimo vaidmenį renkantis skaitmenines paslaugas ir įrenginius; ragina Komisiją tobulinti mechanizmus, kurie suteiktų galimybę užtikrinti paslaugų ir įrenginių sąveiką, skatinant inovacijas ir konkurenciją skaitmeninėje ekosistemoje; ragina Komisiją skubiai siekti pažangos įgyvendinant esamus pranešimų perdavimo paslaugų sąveikumo įpareigojimus pagal SRA, esamus debesijos paslaugų teikėjų sąveikumo įpareigojimus pagal Duomenų aktą ir 2026 m. gegužės mėn. pradėti SRA peržiūrą; ragina Komisiją išplėsti SRA numatytus esamus sąveikumo įpareigojimus ir siekti juos išplėsti, kad jie būtų taikomi ir internetinių socialinių tinklų paslaugoms; pritaria tam, kad Komisija, vertindama susijungimus, kai plėtra į gretimas rinkas dar labiau sustiprintų dominuojančią padėtį įsigyjančios įmonės pagrindinėje rinkoje, labiau atsižvelgtų į galimą žalą konkurencijai;

25. ragina Komisiją spręsti pernelyg ilgų antimonopolinių tyrimų, per kuriuos įmonės ir toliau gali pelnytis iš savo antikonkurencinės praktikos, klausimą; ragina Komisiją nustatyti tinkamus antimonopolinių bylų nagrinėjimo terminus ir užtikrinti, kad priimti sprendimai būtų veiksmingai įgyvendinami; ragina Komisiją patvirtinti papildomas laikinąsias priemones, kuriomis būtų sustabdyta visa praktika, galinti daryti didelę žalą konkurencijai, visų pirma kiek tai susiję su dinamiškomis ir sparčiai besivystančiomis rinkomis, pvz., skaitmeninėmis rinkomis;

Sektorių politika

26. palankiai vertina du svarbius 2024 m. rugsėjo mėn. priimtus Teisingumo Teismo sprendimus, patvirtinančius Komisijos teiginį, kad Airijos mokesčių susitarimas su „Apple“ yra neteisėta valstybės pagalba ir kad „Google“ piktnaudžiavo dominuojančia padėtimi, pažeisdama Sutartis; pripažįsta, kad nuo to laiko Airijos teisinė sistema pasikeitė; ragina Komisiją toliau kovoti su piktnaudžiavimu

valstybės pagalba, kai atrinktoms bendrovėms suteikiamos mokesčių lengvatos;

27. atkreipia dėmesį į neigiamą tarptautinės mokesčių konkurencijos poveikį; primena, kad remia Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) antrojo ramsčio įgyvendinimą; labai apgailestauja dėl 2025 m. sausio 20 d. JAV prezidento vykdomojo įsakymo, kuriame teigiama, kad EBPO visuotinis susitarimas dėl mokesčių „Jungtinėse Amerikos Valstijose neturi jokios galios ar poveikio“; pabrėžia, koks svarbus daugiašališkumas užtikrinant, kad tarptautinės įmonės mokėtų teisingą mokesčių dalį ten, kur vertė sukuriama; laikosi nuomonės, kad ES turi visapusiškai laikytis EBPO antrojo ramsčio direktyvos;

28. pabrėžia nerimą keliančią rinkos koncentraciją įvairiose skaitmeninėse rinkose, pvz., socialinės žiniasklaidos, paieškos sistemų, dirbtinio intelekto, debesijos paslaugų, elektroninės prekybos, mikrolustų ir internetinės reklamos rinkose; pabrėžia faktinį ir galimą neigiamą poveikį ES konkurencingumui, tiekimo grandinių atsparumui, žiniasklaidos laisvei, privatumo ir duomenų apsaugai bei visuomenei ir demokratijai; primygtinai ragina Komisiją spręsti technologijų rinkai būdingus klausimus, įskaitant infrastruktūros galią aparatinės įrangos ir debesijos kompiuterijos srityse, vertikaliąją koncentraciją, algoritminę manipuliaciją skaitmenine viešąja sritimi ir rinkos svertą skaitmeninėse rinkose, kaip parodė įgyvendinant SRA padaryta pažanga; taip pat ragina pradėti naujus debesijos paslaugų sektoriaus tyrimus, kad būtų toliau užtikrinama sąžininga konkurencija ir inovacijos, atsižvelgiant į rinkos koncentracijos lygį šiame sektoriuje ir antikonkurencinę praktiką, susijusią su sudėtingomis ir neskaidriomis licencijavimo sąlygomis arba priverstiniu susiejimu; be to, primygtinai ragina Komisiją spręsti didėjančios vertikalios dominuojančių reklamos vertės grandinės dalyvių koncentracijos problemą, kuri kelia pavojų Europos internetinės reklamos sektoriui;

29. atkreipia dėmesį į sparčią dirbtinio intelekto paslaugų plėtrą, kuri gali sukelti rinkos koncentraciją; ragina Komisiją laikytis ekosisteminio požiūrio į šį sektorių, be kita ko, kuriant ir taikant naujas žalos teorijas, kad būtų galima spręsti tolesnio dominuojančių veikėjų įsitvirtinimo šiame sektoriuje problemą; pabrėžia, kad SRA yra keletas nuostatų, kuriomis reikia naudotis, kad būtų užkirstas kelias prieigos valdytojams riboti naujų dirbtinio intelekto kūrėjų veiklą, ir ragina Komisiją skubiai imtis veiksmų, kad būtų pašalinta rizika, jog vartotojai bus priversti naudotis iš anksto nustatytomis dirbtinio intelekto paslaugomis savo mobiliuosiuose įrenginiuose, užtikrinant, kad dirbtinio intelekto sistemos išliktų pasirenkamos vartotojo ir skaidrios, taip apsaugant konkurenciją ir vartotojų pasirinkimą; ragina Komisiją išnagrinėti galimybę pagal SRA įtraukti generatyvinį dirbtinį intelektą kaip naują pagrindinę platformos paslaugą;

30. pažymi, kad stambūs skaitmeniniai rinkos dalyviai naudojasi savo įtaka rinkoje, galia vartotojų atžvilgiu, finansiniais ištekliais ir duomenų koncentracija vienoje rinkoje tam, kad sustiprintų savo pozicijas kitose rinkose; pabrėžia, kad smulkūs veikėjai negali konkuruoti su minėtais veiksniais, todėl ES gyventojai tampa dar labiau priklausomi nuo keleto tų pačių ne ES įmonių, o tai kelia pavojų strateginiam savarankiškumui; ragina atidžiau tikrinti dominuojančių skaitmeninio sektoriaus veikėjų padėties stiprinimą kituose sektoriuose ir ES strateginio savarankiškumo srityje, persvarstant susijungimų gaires, kad būtų galima veiksmingiau tikrinti rinkos sverto panaudojimą;

31. atkreipia dėmesį į duomenų ir duomenų analizės priemonių svarbą kaip į vieną iš veiksnių, atgrasančių skaitmeninės rinkos koncentraciją ir įsigijimus skaitmeniniame sektoriuje; ragina Europos duomenų apsaugos valdybą, kai koncentracija susijusi su vienu ar keliais skaitmeninių sektorių operatoriais, pateikti nuomonę apie duomenų rinkinių tinkamumą numatomai koncentracijai, tiksliniams gavimo procesams reikalingus asmens duomenis ir galimą numatomos koncentracijos poveikį teisėms į privatumą ir duomenų apsaugą;

32. reiškia susirūpinimą dėl vis dažnesnio dinamiškos kainodaros mechanizmų naudojimo visoje ES; ragina Komisiją išnagrinėti reguliavimo priemones, kuriomis būtų kovojama su labai prisitaikančiais ir neskaidriais kainodaros metodais;

33. ragina Komisiją tvirtai užtikrinti visų konkurencijos taisyklių, įskaitant Užsienio subsidijų reglamentą ir SRA, vykdymą, siekiant spręsti prieigos valdytojų praktikos problemą ir skatinti atviras konkurencijai rinkas bei sąžiningą konkurenciją; pabrėžia, kad Komisija turi turėti pakankamai darbuotojų vykdymo užtikrinimui, tačiau pažymi, kad naujos priemonės, taip pat ir įvairių sričių mokslininkai bei ekonomistai, gali padėti pagerinti konkurencijos teisės aktų vykdymą; ypač pabrėžia, kad SRA turi būti taikomas griežtai ir nepriklausomai, ir jam neturi kenkti joks išorės spaudimas; pabrėžia, kad SRA ir galimos baudos turi būti naudojami ne kaip derybų priemonė diskusijose dėl tarifų, o kaip ES pastangų užtikrinti sąžiningas ir konkurencingas skaitmenines rinkas kertinis akmuo; atkreipia dėmesį į šešias reikalavimų nesilaikymo procedūras, pradėtas prieš kelias prieigos valdytojo statusą turinčias bendroves; yra labai susirūpinęs dėl galimo vėlavimo atliekant itin svarbius tyrimus ir dėl Komisijos gebėjimo laikytis savo įsipareigojimų „dėti visas pastangas“ ir nepagrįstai nedelsiant priimti sprendimą dėl reikalavimų nesilaikymo procedūrų;

34. susirūpinęs atkreipia dėmesį į daugelio vartotojų rinkų, įskaitant finansinių paslaugų, telekomunikacijų ir namų ūkių energijos rinkas, susiskaidymą ir ragina užtikrinti spartesnę ir didesnę rinkos

integraciją, kai tai gali būti naudinga vartotojams, taip pat pripažinti, kad ši rinkos integracija gali skatinti investicijas ir inovacijas;

35. reiškia susirūpinimą dėl didelės koncentracijos mažmeninės prekybos, žemės ūkio ir automobilių pramonės sektoriuose užjūrio teritorijose, kai dominuojančių įmonių nustatomos pernelyg didelės kainos būtiniausioms prekėms ir paslaugoms didina nelygybę, nesaugumą ir teritorinius skirtumus; ragina Komisiją pradėti tyrimą dėl galimo piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi pagal SESV 102 straipsnį;

36. susirūpinęs atkreipia dėmesį į didelę rinkos koncentraciją Europos finansų sektoriuje, taip pat į nuolatinį pernelyg didelį jo kliovimąsi keliais ne ES paslaugų teikėjais; pažymi, kad trys didžiausios kredito reitingų agentūros užima daugiau kaip 90 proc. rinkos; reiškia susirūpinimą dėl to, kad viešojo intereso įmonių (VIĮ) audito rinkoje tebėra didelė koncentracija, nes keturios įmonės valdo daugiau didžiąją dalį ES pajamų iš VIĮ audito, taip ribodamos pasirinkimo galimybes ir keldamos priežiūros užvaldymo riziką; ragina Komisiją pateikti poveikio vertinimą dėl galimybių spręsti šiuos susirūpinimą keliančius klausimus; primygtinai ragina Komisiją atidžiai vertinti viešuosius konkursus panaudojant audito rinkos dalyvių ekspertines žinias, kad būtų išvengta galimų interesų konfliktų;

37. reiškia susirūpinimą dėl maisto kainų krizės ir šiuo atžvilgiu atkreipia dėmesį į didelę rinkos koncentraciją maisto tiekimo grandinėse; pakartoja savo raginimą Komisijai skubiai atlikti išsamią analizę, koks yra prekybos susivienijimų mastas ir poveikis, ypatingą dėmesį skiriant sąžiningos konkurencijos ir didesnio prekybos centrų ir didžiųjų prekybos tinklų komercinės praktikos skaidrumo užtikrinimui, ypač tais atvejais, kai tokia praktika daro poveikį prekės ženklo vertei ir produktų pasirinkimui arba riboja inovacijas ar kainų palyginamumą; atsižvelgdamas į tai primena rinkos koncentraciją prekyboje žemės ūkio prekėmis, kur keturios įmonės sudaro didžiąją pasaulinės prekybos javais dalį; apgailestauja dėl to, kad Komisija vis dėlto su tam tikromis sąlygomis pritarė „Bunge“ ir „Vittera“ įmonių susijungimui 2024 m. (M.11204), nepaisant susirūpinimą keliančių konkurencijos problemų; prašo Komisijos spręsti klausimą dėl pernelyg didelės galios, kurią savo rankose sutelkė keletas stambių rinkos dalyvių, kad būtų sustiprinta tiek ūkininkų, tiek vartotojų derybinė padėtis; šiame kontekste pabrėžia, kad įgyvendinama nauja konkurencijos priemonė;

38. atkreipia dėmesį į didelį ES bankų grynąjį pelną dabartiniu infliacijos laikotarpiu, kurį daugiausia lėmė vėluojantis spartaus pinigų politikos griežtinimo poveikis indėlių palūkanų normoms;

39. ypač susirūpinęs atkreipia dėmesį į dviejų tarptautinių kortelių sistemų dominuojančią padėtį ES mokėjimų rinkoje ir jų praktiką, kuria jos siekia stiprinti ir plėsti savo dominuojančią padėtį ES

skaitmeninių mokėjimų rinkoje, galbūt dar labiau padidindamos patekimo į rinką kliūtis ir trukdydamos ilgalaikėms inovacijoms[1], dėl ko atitinkamai didėja ES įmonių ir galiausiai vartotojų išlaidos; ragina Komisiją imtis ryžtingų veiksmų, pabrėždamas, kad būtina persvarstyti Tarpbankinių mokesčių reglamentą (Reglamentas (ES) 2015/751) siekiant spręsti problemą, susijusią su gerokai padidėjusiais tarptautinių kortelių sistemų taikomais mokesčiais, ir užtikrinti sąžiningą, konkurencingą ir skaidrią rinkos aplinką;

Parlamento dalyvavimas

40. pabrėžia, kad Parlamentas turi pakankamai dalyvauti formuojant konkurencijos politiką; įspėja, kad pernelyg pasikliaujama neprivalomomis teisinėmis priemonėmis, tokiomis kaip gairės ir laikinosios sistemos, kuriose Parlamento dalyvavimas yra ribotas; ragina Komisiją pradėti derybas dėl tarpinstitucinio susitarimo konkurencijos politikos srityje siekiant įforminti savo vykdymo užtikrinimo prioritetus Parlamentui; ragina Europos Vadovų Tarybą pagal ES sutarties 48 straipsnio 7 dalį priimti sprendimą, leidžiantį teisėkūros procedūra priimamus aktus konkurencijos politikos srityje priimti pagal įprastą teisėkūros procedūrą; pabrėžia, kad Parlamentas turėtų stebėtojo teisėmis aktyviau dalyvauti Tarptautinio konkurencijos tinklo ir EBPO darbo grupių ir ekspertų grupių veikloje ir aukšto lygio ekspertų grupės dėl SRA veikloje;

41. ragina už konkurencijos politiką atsakingą vykdomąjį pirmininko pavaduotoją ir Komisijos narį palaikyti glaudžius ryšius su Parlamento kompetentingu komitetu ir jo darbo grupe konkurencijos klausimais;

°

° °

42. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

---

[1] Europos Audito Rūmų specialioji ataskaita: „Skaitmeniniai mokėjimai ES. Nepaisant išliekančių spragų, pasiekta pažanga, kad jie būtų saugesni, spartesni ir pigesni“, 2025 m. sausio 9 d., https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2025-01/SR-2025-01_LT.pdf.